

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Pars Prima. Viidens lesvs civitatem & flevit super illam.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

PARS PRIMA.

enta labra superba, & inflata ob spem certam victorie explicantur. Et resonantia tympana cohortes ad aciem vocant, & sonora tubæ selectiores copias ad prælium excitant. Jam siemunt exercitus, & milites impatientes tumpunt frenum cunctationis, ut tibi noceant. Video obfidionem qua cingris, audio furias globorum, qui & concavo tormentorum excussi tua mœnia quatunt. Nunc arma famelica, & sicibunda acutur, ut sese tui destructione faturent, & ut ardentem sicut extinguant, tu sanguini intinguntur. Hinc cor meum cogitat lacrimas dolorum oculis eliquare: *Videns civitatem fleuit super illam.*

Ergone tu, quæ dextrâ sceptrâ moderaris, collo jugum servitutis innui patieris: tu quæ es Domina, fies serva, & manceps: tu, quæ nata es, ut debelles & vincas, vincaris & debelleris: subiecta, & vincita curum Triumphalem Titi, & Vespasiani trahes, ut tuis ignominis honores aliorum triumphos, & tua ruina victorias hostium augeas: tuæ miseræ causâ dolorosa meorum lachrimarum præcisæ sunt. *Videns civitatem fleuit super illam.* O clementissime Redemptor, lachrimas mitte, & si plangere velis, non illam, sed te desleto. Ticus, & Vespasianus non aded erunt crudes in ejus destructione, quam illa erit atrox & immisericos in tui occisione. Tu flagellis, ac tormentis obrueris. In illa lapis super lapidem non manebit, verum in tua humanitate illa nec guttam sanguinis linquet. Cur ergo compateris miseris civitatis, quæ aded contra te sit crudelis? *Aded*

Iansen in Conc. E. wang. cap. 110. fol. 73. part. 4. Euseb. E. missen. a. pud Al. cum. in Dom. post. 1788.

est ait. Janf. misericordia motus, ut etiam lacrimas profuderit, non super se occidendum à Hieronymo, sed super illam, id est propter illam, & illius exitum ut appropinquavit videns civitatem in suam necem conspirantem, non de morte, quam illa machinabatur sed de illius ruina, & perditione fleuit. Verbo: Deus magis injurias nobis irrogatas, quam sibi fere, & hoc tribus modis demonstrat, primo dum nostris miseris magis compatitur, quam suis; secundo, dum æquus sibi irrogatas tolerat, quam nobis, tertio dum offensas nobis factas severius castigant, quam sibi factas. Hæc erunt tres linee, quæ à circumferentia mei disputus ductæ ad centrum Evangelii terminabuntur. Interea moneo primam requirere silentium, secundam attentionem, tertiam breviteratem. Duæ priores conditiones requiruntur in vobis, tertia in me. Vos mihi facite illis, ego vobis has serviam, & incipio.

Videns IESVS civitatem & fleuit super illam.

2. *Julius, quæ præest proprietates inseparabilis esse deberet, potius unitatem subditorum, quam proprium commodum spectare. Commodum fuit Tullii: si consulis populo, remove te à suspitione alienius tui commisi, facis dem, te nihil nisi populo utilitatem, & fructum querere. Et alias subiunxit: Principem omnium, quibus præest salutem, liberis, famam, fortunam esse charissimas decet. Hinc Claudianus.*

Te civem patremq; geris, tu consule cunctis. Nec tibi, ne tuas te movent, sed publica cura.

Inter alia præcepta, quæ Plato dedit pro conservatione reipublicæ hoc unum fuit: *Quæ sunt reipublicæ utilitatem civium servatæ, ut quicquid agunt, ad eam referant obliiti commodorum suorum. Ut enim vitula, sic præratio reipublicæ ad utilitatem eorum, qui commisi sunt gerenda est.*

Si credimus Livio, spectare tantum proprium commodum ad Tyrannum spectat: *Hic uno Rex differt à tyranno, quæ summum crimen putat populam, aut reipublicam esse civitatem.* Et Hierocles adjunxit: *Præcepti, & Rex bonus non tam sibi, quam populo consulit, tyrannus quibus præest commodis, utilitatibusque servit.*

Ælius Adrianus Cæsar in hoc maxime gloria ri solebat: Non mihi, sed populo. Hic gratiam subditis juxta illum doctum.

Quem sua non tam vota movent, quam patris: ca; quique. Non sibi, sed populo consulto, ille placet.

Hujus conditionis fuit Salvalor, dum tinas Hierusalem propriis miseris anteposuit. *Elevit super illam, non super se.*

3. Sacri Evangelistæ Dei Filio in horto Olivarum orante Patrem æternum, referent in ejus sereno coelo vultus divini, nescio an dicam stellas, vel stellas sanguinis comparasse: *Facies est sudor ejus sicut gutta, sanguinis decurrentis super terram.* Video effectum scilicet sanguineum, sed causam unde procedat investigare nescio. Cajetanus ex Anstoroce respondet sudorem

Indorem sanguinis potuisse esse naturalem, sicut idem Philoſophus in aliis contigiſſe teſtatur. *Iſtus quippe complexionis ſanguinem ſudorem emiſi: namque deſiccato aquoſitate ſanguinis, qui eſt materia ſudoris, nominatim quoque ſanguinis emiſi.* Alii hunc ſudorem ex nimia apprehenſione tormentorum cauſam afferunt: *Id enim ira angeris accidit magnitudine, qui ſudorem ſolis exprime, ut in morientibus patet.* Noſter beatus Simon à Caſſia in corde Chriſti magnum conſiſtutum initium fuiſſe, & gladios acerrimiſſimos dolorum pupugiſſe, ex cuius puncturis ſanguis manavit, affirmat: *Durum ſedam agelatur in anima Chriſti, ex conſiſtentiſſimo ſanguine tam late manabat.* In ejus corde detestabatur, & amor quo flagrabat erga genus humanum concertabant. Unam ſubilitatem Rupertus Abbatis audite. Hic Author in eo loco multos fuiſſe lapides putat. Hos dum Chriſtus aſſeſit, mentem ejus ſubint illos inſtrumenta martyrii facti Stephani futuros; ac ſi dixiſſet: *ô lapides impij, ô petras crudeles, vos membra mei Levite lacerabitis, vos carnem aſſeſpatis, vos viam auferetis, eique mortem dabit. Hæc conſideratio adeo cor ejus tranſiit, tantumque dolorem intulit, ut ſudorem ſanguinis expreſſerit. *Facilius eſt ſudor ejus ſicut gutta ſanguinis decurrens ſuper terram.**

4. Sed ô mi Redemptor antequam lapides intrare, an non menti tuæ calix amarus cum omnibus inſtrumentis paſſionis ſeſe objecit? quimodò dixiſti enim. *Pater ſi vis tranſfer à me calicem iſtum.* Hi eventus doloroſi utpote clarorum, ſpirantum, flagellorum, quæ tuum corpus cruciabunt, potius ſanguinem expreſſerit tibi deberent, quam lampades, qui impetent Stephanum. Qualiter ſanctus Matthæus de calice paſſionis loquitur obſervemus, *Transfert à me calix iſte.* Quid proprie ſignificat tranſfert? Logice dum audit propoſitionem, quam parum curat, num illam neget, vel concedat, dicit *tranſfert*, id eſt parum mea referet. Hinc ad cauſam etiam dixit Chriſtus de calice paſſionis: *Transfert à me calix iſte: ſed lapides Stephanus adeo ipſum tormentantur, ut ſudorem cruciatum expreſſerit, Et factus eſt ſudor.*

5. Hic Rupertus tuos ô Stephano, Chriſtus ſanguinem abut lapides, tuumque ſanguinem manavit, hinc factus eſt ſudor, &c.

6. Maneamus in hortu Olivarum, ut aliis obſervationibus actiones Chriſti ponderemus.

Adſunt Hebræi, ut eum capiant, & ducere Judæum accedant, ut manum injiciant, & vinciant. Dominus interrogat. *Quem queritis?* reſpondent *Jeſum Nazarenum.* Replicat Chriſtus. *Dixi vobis quia ego ſum.* Si ergo me velitis alibi ne me queratis, ego ipſe ſum, & ſi me velitis capere, non reſiſto, unicuique à vobis rogo, ne meis diſcipulis moleſti ſitis. *Si ergo me queritis, ſinite hos abire.* De me facite, quod lubet. Lacerate me, torquere, carnes hæc diſcerpente, occidite me, ſed horum ne capillum tangatis. *Sinite hos abire.* Simile quid de Epaminonda hiftorici referunt. Hic generoſus dux pro Thebanis dimicans ab hoſtibus vulnere lethale recepit, accurrunt milites in ejus ſubſidium, ac illa propria ſua perſona neglecta ſollicitior de clypeo lapſo fuit. Hinc milites interrogavit, an eſſet in tuto, vel num hoſti ceſſiſſet, rogavitque ut neglecta curatione vulneris è quo ſanguinem & animam verſabat, irent omnem conatum adhibitu, ne in manus hoſtiles deveniret. Demonſtravit clypeo ſemagis torqueti, quam à ſe ipſo. *Vi roſatus* (inquit Juſtinus hiftoricus) *in caſtra ſeminimus vocem ſpiritusque collegit, ſed unum à circumſtantiſſimis requiſivit, num candenti ſibi ſentum ademiſſet hoſtis, quod ut ſervatum audivit, allatum veluti laborum gloriæ ſocum oſculatus, atque ita gratulabundus exſpiravit.* Chriſtus ſanctus Ecceſta, & militiæ Chriſtiane dux erat, in hortu ab hoſtibus cunctis, magis eſt ſollicitus de ſuis ſcutis Apoſtolicis, quam de ſe ipſo. Hinc ait ad turbas. *Si ergo me queritis, ſinite hos abire.* Idcirco Theodoretus. *Dominus autem, ut non caperentur diſcipuli dixit: ſi ergo me queritis, &c.*

6. Duo diſcipuli Chriſti in Emaus pergebant, & dum de morte Chriſti moeſtos diſcurſus miſcerent, ille ſubito viatorum more veſtitus ſe iis jungit, familiariter, exſcripturis factis ſuam gloriſiam reſurrectionem probare conatur. Sol jam occubitus erat, & nox in acte explicans ſua atra vela comparebat. Et in Domini ulterius ſibi proſciſcendum fingens ab iis vale ſumpſit. Oportem hanc diem eſſe annum, ut vobiscum iter agere poſſem, ſed ulterius mihi eundem eſt, idcirco vobis vale dico. Deus vobiscum ſit; hic abire diſcipulis datus videbatur, idcirco rogant: *Mane nobiſcum Domine, quoniam ad veſperam ſcit.* Nox ingruit, non eſt tempus iter producendi, idcirco nobiſcum mane. Salvaror conſtat, & diverſionem petierunt.

S. Ioh. c. 18.
Valerius Maximus lib. 3. c. 2. Iuſtinus Epiſt. 1. 6.

Theod. in c. 18. Ioh.
Luc. 24.

Handwritten notes in the right margin, including the word "dicant" and other illegible scribbles.

tempus cœnz advehit, nec nisi unicum panem habebant, illum mensæ apponunt. Christus ei benedixit, & in duas partes divisit. Hinc facit textus. *Acceptit panem, benedixit ac fregit: Panem unum tantum dividit in duas partes: an non tres mensæ affidebant? ergo unus manebat incœnatus? Agedum, ait Christus, vestra necessitati compatiar, portionem meam vobis cedo, vos eam comedite. Et porrigebat illis.* Est ob-

Duran. in Rat. Bibl. & Alphons. Salm. in c. 24. D. Luc. 11. 9. 1. p. in

servatio Durandi, *In Emmaus fregisse panem, sed non comedisse lagynos.* Et Salmeron. *Admit sibi panem de ore, ut discipulis provident.* O mi Deus, quam pius es? magis compateris nostris miseris, quam tuis adversariis, quas ingrata Hierusalem in tuum damnium tibi parat. Hinc nil miri si oculi lachrymis, labra suspiriis, illam deplorent, cum ejus miseriam tibi displicent. *Flevit non super se, sed super illam.* Sed quid tero tempus in Scripturis, si quotidie id in vobis & maxime in me experientia hoc demonstrat? ego vilissima creatura te ingrata offendo, & tu mihi clementer compateris, excusans meam fragilitatem. Altera die rursus te offendo, & tu denovo paratus es, ut mihi compatiaris; dicens me à Dæmone teatum, tu offensus mihi offendeam compateris, & quis unquam audivit vulneratum ob vulnus compati vulnerant? *Flevit super illam.*

D. Luc. cap. 7.

7. Sed illud, quod me in stuporem agit, est, quod injurias suis illatas ægrius ferat, quam sibi datas. Christus à Pharisæo ad mensam invitatus fuit, sub prandio Magdalarum rogat, lachrymis eum lavat, unguento inungit, labiis mundatis osculatur. *Et stans retro secus pedes Domini, lachrymis cepit rigare pedes ejus.* Pharisæus videns Redemptorem non repellere mulierem peccatricem, sed potius benevole eam admittere, & ejus supplicæ, & unctio gratificare, sic secum discurrete cepit. Magdalenam inter feminas est maxima peccatrix, & insuper Christus non est Propheta, sed se vendit pro tali. *Hic si esse Propheta sciret utique, quæ, & qualis esset mulier, qua tangit eum.* Sic interpretatur Janseus. *Provocatur contra ad utriusque calumniam, & condemnationem: mulierem quidem esse peccatricem, Jesum vero indicant non esse Prophetam, qualis ab omnibus habetur.* Et S. Gregorius Papa, *Agram reprehendit de agridine, medicum de subventionem.* Magna res, Simonem aggreditur, & Magdalenam defendit. *Si non habeo aliquid tibi dicere. Sic Janseus. Mulierem ab iniquo judicio*

Inspen. con. m. in sonc. E. 2. ang. c. 7. D. Luc. D. Greg. serm. de Maria Magd. Janjen. ib.

liberat. *Et Pharisæica superbia medetur indicant. lum quoque peccatorem esse, & veniam digne, & longe in dilectione separari à muliere, quam per se contemnebat.* Domine, an non audivisti à Pharisæo te traduci ut vatem falsum, & mendacem? cur ergo ei non respondes. Defenderum honorem, nam qualis sic Magdalenam sciri. Quod ego sim offensus libenter toleto, sed quod Magdalenam sit offensa graviter meangit; quod demonstrato, dum non me. sed illum defendo. Hinc fuisse intentionem Christi his verbis authoritativè pradiatus restatur: *Notandum est illud, quod ad contemplantam mulierem, vocat Simonem dicentem, vides hanc mulierem quasi dicat: Non poteris bene velut adhuc peccatricem advergari, & indignam meo contra te consensere, si eam probe contemplantam fueris, imò te longe ab ea separarint venies, si consenseras tua in me officia eum illius officia. Vides tu toto corporis habitu penitentiam imaginem præferentem? quomodo ergo, ut peccatricem separararis.*

8. Tempore passionis Filius Dei duabus injuriis gravissimis affectus fuit. Prima est alapa ei inflata ab impio servo coram Pontifice. *Ynus affligens dedit alapam Jesu.* Actio facta ab indigna, ut Filius Dei eam sustineret non poterat, & se continere non potens, dixit: *Si male batus sum, respiciam peribite de malo, si autem bene, cur me cadis?* altera fuit dum in cruce ei manus clavis transfixerunt: ideo sanctus Hilarius præ dolore eum exclamasse, & ad Hellas utque voces emisisse ait. *Transverberante clavo palma gemitus ascendit, & clavo conversus est, & me hercle hi duo passus sunt digni observatione, & stupore.* Inter alia tormenta multa graviora veluti flagra ad columnam, spinas transfigentes ejus caput semper tacuit, nec signum dolotis ostendit. Et unice ad colaphum impudentem se ostendit: præterea ita observante sancto Hilario quamvis clavi pedum crudeliores, vel æque crudeles fuerint, tamen claves manuum, & non pedum graviter fecit. *Audire caulam Philo Carpatius, sancti Justinus, & Valentinus martyris Christi martyres Ecclesie designati afferunt: Maxilla & gena Christi martyris in Ecclesia. Idcirco sponia in cantibus factis solent dicere: Sicut fragmen mali punit gona tua. Nam sicut malo granarum interius est rubiginosa, dum, & exterius purpureum, sic martyres interius amare, & exterius languere toberent. Ideo Christus alapam sibi inflatam sibi coadit. Et si credimus Ilaia, in manibus Filii Dei con-*

...diles descripti sunt. In manibus meis descripti
 u. Hebraeos chara tetes, clavis, & sangui-
 ne delereunt, ac laerone personas in eis de-
 scriptas; ergo injuria nobis fidelibusque Chri-
 sti illa est. Filius ergo Dei hoc dicere voluit:
 Acciditatem spirituum, & atrocitatem flagel-
 lationis, & crucis libenter quidem tolero, sed
 nihil illa sunt; Sed alapas, & injurias
 manibus meis illatas sustinere nequeo, & gra-
 viter ultimore cogor. Cur me tadis? sic etiam
 videtur manibus fidelium meorum incisa, pes-
 timitate cogor. Transverberante claivo palmam
 gerens. Ex hoc lauro cum esse Filium
 Dei invidis, & ad idem convertus est. Ex lauro con-
 vertus est.

q. In Exodo legimus Deum, dum Popu-
 lum Israelicum sub jugo Pharaonis degere-
 rit, magna signa dispendentia ostendisse, quod gens
 illa ad illa sece male tractaretur. Ideo sepius
 Pharaoni significavit, ut populum libertati resti-
 tueret, & quia obstinatus relinquit, omnes pecu-
 nes mortui curavit, Mortuaque sunt omnia
 animalia Aegyptiorum. Postea Moyse manda-
 vit, ut quaedam cottum pulverem super terram
 Aegypti spargeret. Hic fuit ita pestilens, ut dum
 corpora animalium, & hominum laceraret, ea
 in mundum dederet. Insuget, & terra certas locustas fa-
 melias produxit, quae herbas, semina, & fruges
 consumpsit. Extende manum tuam super ter-
 ram Aegypti ad locustas, & de vires omnem her-
 bam. Dum vides cor Pharaonis indotatum,
 & obduratum, tenebras adeo nigras, crassas &
 horribidas induit, ut homines se non viderent,
 & immobiliter haerere, quia quo pedem fige-
 rent non conspicerent. Extenditque Moses ma-
 num ad caelum, & facta sunt tenebrae horribiles in
 universa terra Aegypti, Et duravit tribus diebus.
 Similiter illo die, quo Christus fuit crucifixus,
 tenebrae super terram compaerunt. Tenebrae fa-
 ctas super universam terram. Et ut succolle-
 mus opinionem asserentium, illas fuisse natura-
 les ad interpositum tenebrae inter solem & lunam
 caelestia, adduco D. Dionysium Areopagitam
 Apos. quod in Philosophia condiscipulo
 habuerim. Obscurasque orbes uniformiter, re-
 siderantur caliginis tabescente, reperimus, quod ex
 eo non sumimus; eodemque ratione Eclyptica so-
 lum per unum hunc non debet. solarem fulgorem ve-
 re. Et hinc videtur, quod, solum in occidua ho-
 ra copularetur. Patet. Raritas illas tene-
 bras inductas esse, ut Deus offenderet, quam
 graviter Hebraeis innocenti suum filium cruci-
 fatis Dominis.

figentibus succensus esset. Et ideo non nubes ob-
 densatae sunt solummodo, sed obscuratus est sol, quod
 luminare majus est, ne aut pendens Dominum vi-
 deret, aut impi blasphemantes sua luce fruere-
 tur. Vel juxta opinionem Janfenn Deum ad turorem
 Hebraeorum crudelium ostendere voluit, crea-
 turas inconfutiles, ad pietatem moveri: Designa-
 tum creaturarum auctorem iam pati, ac creaturas
 inanimatas illam agnoscere, & predicare quoniam
 talem agnoscere recuaverunt, & variis infectis
 sunt contumelias, inque comparis suo creatori, quem
 tam variis affecere homines mente preclis, ludu-
 bris.

Pafiv.
 Rabert.
 in c. 27.
 Imfen.
 in cons.
 Evang. co.
 147. ibid.

10. Nunc ad punctum principale nostri in-
 tenti veniamus. In morte peccata, & injuriosa
 Christi pater aeternus tenebras inducere, & tri-
 bus tantum horis durare voluit. Ab hora sexta
 usque ad horam nonam. Sed dum populus Israeli-
 cus in Aegypto a Pharaone torquetur, tribus
 diebus continuis voluit illas perseverare: Tribus
 diebus. Addit tenebras Aegypti adeo fuisse
 horribiles, ut homines se non viderent, nec
 gressus movere audent, qui non videbant
 ubi pedem locarent: Facta sunt tenebrae horribi-
 les, nemo vidit fratrem suum, nec moris se de loco
 in quo erat. De tenebris Hierusalem hoc non legi-
 tur. Deus hac diversitate ostendere voluit, se
 magis sentire servitutem sui populi, quam mor-
 tem propriam: & quando tenebrae erant densio-
 res, tanto major erat dolor, quo afficiebatur
 dum a Pharaone Israelitas male haberi vidit.
 Est conceptus Cyrilli Alexandrini. Trium spa-
 tiorum horarum tenebrae sit terra in morte Salvato-
 ris, & trium spatio dierum ostendebatur Aegy-
 ptus, in captivitate populi Israelitici, quia tunc age-
 batur de vindicta Salvatoris, nunc de creatura
 ultione, magis appetita a Deo. Quid ergo miri,
 si vides Hierosolymam destruendam, & delo-
 landam inconfutabiliter non se, sed illam deplora-
 ret. Flevit super illam.

D. Cyril.
 Alexandr.

11. Haec veritatem a posteriori nempe a sup-
 plicis, quae derivant in filios, quis, & suos of-
 fendunt probare volo. Duo peccata commisit
 Cain, quorum unum altero non fuit levius.
 Primum verfabatur circa sacrificium, quo Deum
 irridere videbatur, dum teste Abulenfi fructus
 deteriores obtulit. Obtulit de frugibus, nempe de
 pejoribus, corrosis a vermibus, & putrefactis.
 Aliud fuit, dum fratrem innocentem Abel-
 lem occidit. Mira res, irrisionem Dei in sacrificio
 nulla subsecuta est poena, solum ejus munera
 non acceptavit. Non respexit Dominus ad munera
 Gen. 4.
 Cain.

Abulen-
 se
 ibidem.

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

Cain. Et tamen patravit sacrilegium. Sed fratricidium maledictione diluit. Maledictus eris super terram. Frugibus eum privat, nec vult ut ex labore fructum colligat. Cura operatus fueris eam, non dabit tibi fructus suos. Quale est hoc paradoxum ob fratricidium, & non ob sacrilegium punitur? nollet Deus offendere voluit, se quidem possitolerare injurias sibi, sed nobis illatas, non posse se continere, quin puniat. Audire Chrysostomum. Vide quemodo Deus, quando in ipsum peccavit Cain pe. cato non vulgari dimisit, quando autem in fratrem armavit dexteram, maledictionem intulit, & irreparavit.

D. Ioh. Chryso.

12. Aliis occasionebus à me plures esse additas rationes, cur Christus dixit deo venit illam ficum, & coma exuerit, recordor. Beata facta est continuo ficulnea Non possum mihi imaginari, quare hanc arborem aggressus sit, forsitan quia diu jejunaverat (restitit namque textus quod esturrit) & nullum fructum invenit? verum quia non erat tempus ficorum, hanc penam non merebatur. Ego credo ficum fuisse sterilem nec unquam protulisse fructus. Hinc Christus eam non maledixit ob nullas repetas ficus solandæ fami, sed quia omnes labores quolibet anno ab agricola impensos frustra. Hoc confitimo similitudine, quam à Salvatore datam, sanctus Lucas recenlet: Arboram fieri habebat quidam plantatam in vinea sua, & venit quærens fructum in illa, & non invenit. Per tres annos non protulit fructus, Dominus vitroni præcepit, ut eam evelleret: Succida illam. Gravis quidam anthor caulam hujus inquit, & responderid factum, non quod nullos produxerit fructus, sed quia terram inutiliter occupavit. Ve quid terram occupat? Infrugiferam ficum succidi jubet Dominus. & cur eam succidi mandat? an quia sibi ali quod damnum importat? Absit, sed quia terra detrimentosa est, illam inutiliter occupans: quippe aut, ut quid etiam terram occupat? hac similitudine humanata sapientia offendere voluit, se actius animo advertere in noxas nobis illatas, quam sibi.

Matth. 21.

13. Hanc veritatem clarius expressit per illam parabolam, quam sanctus Matthæus scripto consignavit. Patrem familias adducit, qui servos citavit, ut quantum deberet rationem redderent. Unus comparuit, qui decem milia talenta debebat. Illi significavit Dominus se ad amissum omne debitum solvi velle, & si non sit nummatus, omnia mobilia, & immobilia vendat: Inisti vendidit omnia quæ habebat, & reddidit. Uementem Dominum percipere terram se prostravit rogans tempus, & misericordiam sibi præstari se omnia solviturum: Patentiam habe in me, & omnia reddam tibi. Non tantum accepit hanc oblationem, sed omne debitum illi condonavit: Misertus est Dominus servi illius, & omne debitum dimisit ei.

Luc. 13.

14. Tanto affectu ferebatur Christus ego Hierosolytam, à qua tamen erat civi digressus, ut damna inferenda illi à Tito, & Vespasiano sibi meci interrogari putarit. Flavit super illam, ac si florisset super se. Damna, quæ intererat suis amicis, & fidelibus ea sibi inteti celes. David errata agnoscens actum contritionis elicit, dum humiliter ad divinam majestatem converterius illachitimos dixit: Tibi soli peccavi, & malum coram te feci: Tibi soli an solum offensus sum Deum: an non nocuisti Uræ ejus nocentem rapiendo: nonne injuriam intulisti Bethsabeæ ejus victimam occidendo: ego tibi soli peccavi, & coram te peccaverat, etiam contra Uræm, quem occiderat, & contra Bethsabeam quam Pauli adulteraverat, & contra populum, quem Jesus dicitur averat. Et sanctus Pater Augustinus S. Aug. hunc modum loquendi admittit. Quid est hoc? nonne erat adulterata uxor altera, & maritus occisus? nonne omnes nocuerant, quod David fecerat? quid est, tibi soli peccavi, & malum coram te feci? Ah dicit David, Unus quis

Didacus

Penfer. 10.

4. lib. 16. c.

11. in c. 13.

D. Luce.

5. 20.

14. Tanto affectu ferebatur Christus ego Hierosolytam, à qua tamen erat civi digressus, ut damna inferenda illi à Tito, & Vespasiano sibi meci interrogari putarit. Flavit super illam, ac si florisset super se. Damna, quæ intererat suis amicis, & fidelibus ea sibi inteti celes. David errata agnoscens actum contritionis elicit, dum humiliter ad divinam majestatem converterius illachitimos dixit: Tibi soli peccavi, & malum coram te feci: Tibi soli an solum offensus sum Deum: an non nocuisti Uræ ejus nocentem rapiendo: nonne injuriam intulisti Bethsabeæ ejus victimam occidendo: ego tibi soli peccavi, & coram te peccaverat, etiam contra Uræm, quem occiderat, & contra Bethsabeam quam Pauli adulteraverat, & contra populum, quem Jesus dicitur averat. Et sanctus Pater Augustinus S. Aug. hunc modum loquendi admittit. Quid est hoc? nonne erat adulterata uxor altera, & maritus occisus? nonne omnes nocuerant, quod David fecerat? quid est, tibi soli peccavi, & malum coram te feci? Ah dicit David, Unus quis

dem noui in vita, & Bethsabez in honore, sed
Deo hoc ita displicuit, ac si ipsum solum offendit.
Tibi sub peccati: In persona propria laesus
est. Oculo Prophetico omnia aduersa Hieroso-
lymae etiam praevide, ex inimico cordis illa
facit, ac veluti propria illa deploravit, & sicut
ad Titum, & Vespasianus arma contra se sum-
pserit: Fecit super illum.

15. Nos idem Creatori nostro exhibere de-
beremus, hoc est injurias quas peccatores ipsi
inferunt, & timore ac si nobis irrogarentur, Ad
solum pertinet sentire inimicitias illatas pati,
Nos furus filii Dei, audimus illum sceleratum
Dei maledicere, cum blasphemate, honorem
Dei ledere, & idemus, quot sunt Praelati, qui
liberos habent discipulos, scandalosos, & pesti-
mos, quique quotidie Deum offendunt? & tam-
men conuenit, & ostendunt se non videre, ac
sane, & si vident, tolerant: videntur non habere
linguam ad eos arguendos, manus ad casti-
gandos, aut contumaces, ut sibi obedientiam exhi-
berent faciant. Et tamen dissolutiones eorum sunt
offensa Dei, quas superior flocci pendit. Sed si
habitor, semel unico verbo eorum personam
tangat, & reparationem laedat, sunt Argi ad vi-
dendos omnes defectus, & Eratet ad illos puni-
endos, minus astringant, quod Deum blasphem-
amus, & maledictioe petierit, quam quod uni-
co verbo laesi fiat. Hic non est modus agendi
boni Praelati. Ruat caelum, percat mundus,
angustias, imo vita amittatur, ut honor Dei con-
suetur.

16. Ad nostrum ruborem sanctus Ambro-
sius Antiochie quendam nobilem proditorie
occidit, eoque necato eadem immobiliter ca-
deret adhuc commemorat. Multi ad huic
causam accurrunt, & inter illos occisor ne-
cem dissimulatos, Canis homicida viso, eam la-
tenter perire, & vellibus apprehendens vindictam
indamavit, Canis inuestigato paulisper quibus do-
mibus, arma silicibus assumptis. O Deus tantae fa-
ctus canis dominum, & homo videns hono-
rem Dei laedi, cecit, & dissimulati erubescimus,
dum majori zelo belliam erga dominum, quam
Christianum erga Deum fieri videmus. Dum,
hoc cogito, horreo, nec alios terminos inuenire
possum, quibus in his inconuenientias
inveniat. Dicta sufficiant, &
quiescat.

ALTERA PARS.

Veniens dies in te: & circumdabunt te inimici tui
vulso, & circumdabunt te, & conquisibunt te
undique, & ad terram prosterent te: & sicut
tuus, qui in te sunt, & non reliquent in te
lapidem super lapidem.

17. Quot aduersitates infelici Hierosoli-
mae imminet? cum ingeris ab hosti-
bus, qui te angustiant, & oppriment, solo a-
quaberis, & funditus destrueris, multi filiorum
tuorum captivabuntur, multi per mundum eura-
bundi vagabuntur, Verbo; adeo desolaberis, &
destrueris, ut nec lapis super lapidem mansurus
sit. Et si causam harum aduersitatum scire velitis,
audite Salvatorem plangentem. Et quod non cogi-
no veris tempus visitationis tuae, ob scelera civium.
Hinc Origenes, Non ego igitur, & illam Hierusa-
lem propter habitatorum scelera fuisse destructam.
Et eo ulque redacta est ab oblidendis Tito, &
Vespasiano, ut fuerit civium carcer, ut fame & si-
ti tabuerint, & omnes praecessitate perierint,
illis angustis fuerunt involuti, ut mattes ne mo-
reterentur fame, proprias proles devorarent. An po-
telt audiri calamitas major? Conquisibunt te un-
dique, hoc est inquit Dionysius Cathartianus, Cart in c.
Sic oblidabunt, ut egredi non possis, nec audoas, sed
fame, & siti, ac alius modis gravissime affigeris. art. 4. f.
Ad tantam enim angustiam habitatores Hierusa-
lem devenerunt, ut mulieres proprios pueros comede-
rent. Jure itaque dici potelt, a nostris peccatis no-
stra mala provalite. Propter peccata veniunt ad-
versa. Hinc Chrysippus miseris involutos fallis,
& contra rationem originem miseriarum, adver-
sa fortunae, vel constellationi caeli attribue re af-
ferit, imo potius illas sibi ipsis, & propriis pecca-
tis ascribere debere.

Quam falso accusari superos, stultique que-
runtur. Chrystip.

Mortales, etenim nostrorum causa malorum.
Ipsi nos sumus, & sua quemque decordia laedit.

Et sanctus Gregorius. Mala, qua patimur pec-
cata nostra meruerunt. Hoc nosse d. s. lvaro: eu-
tans paratitum docuisse videtur dum dixit, Con: Matt. 6. 9.
sile filii veniuntur tibi peccata. Sed quid peccatis,
cum paraly si h. z. iustitias ab eius peccatis pro-
cellerat. Idcirco Doctor Angelicus dixit, quid est D Thom.
quod iste peccat sanitatem corporis, & Dominus dat in c. 9.
Janua-

Handwritten notes in the right margin, including the word "Hierosolima" and other illegible characters.